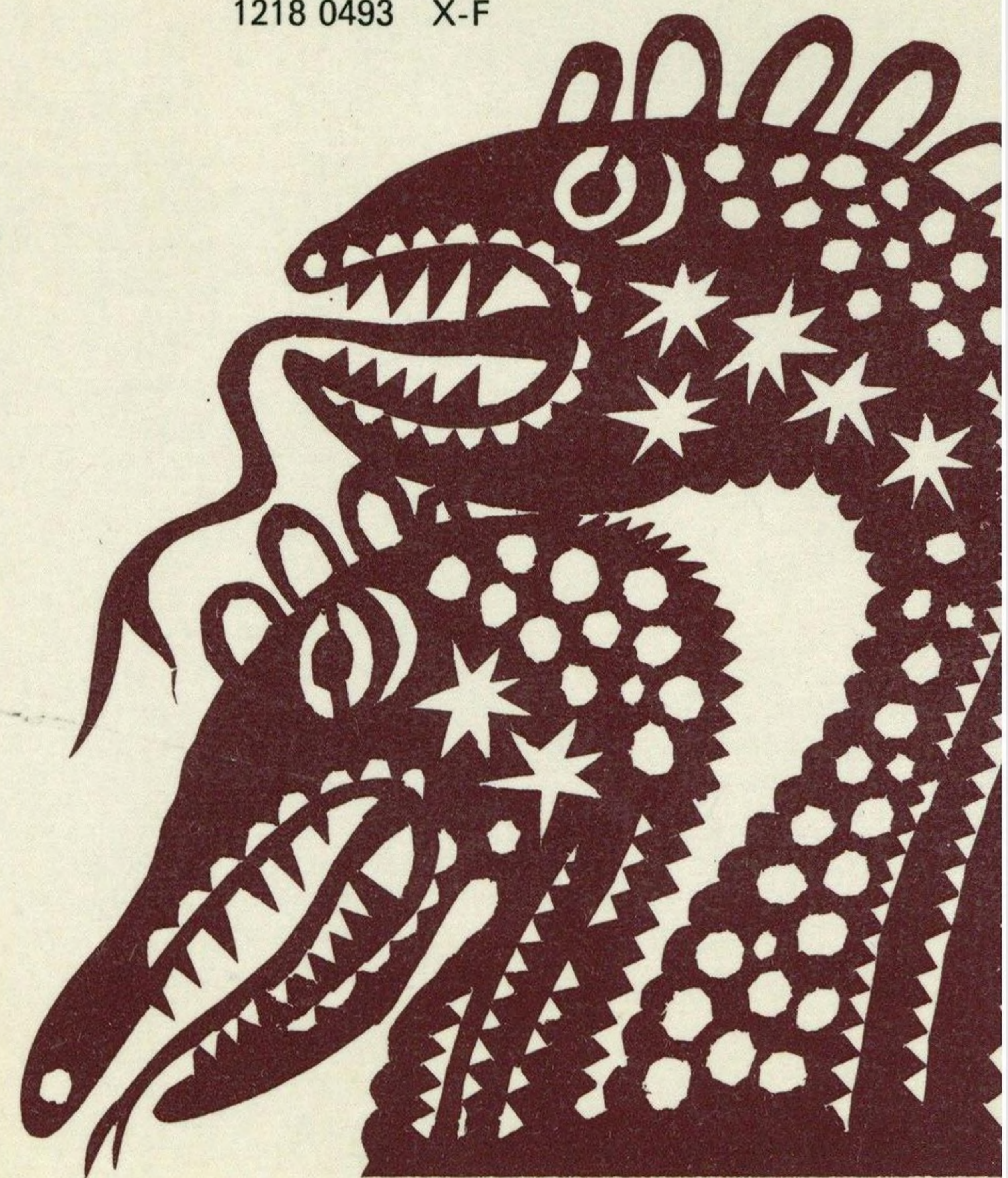

pohádky ze Slovácka

SUPRAPHON
SUPRALONG
1218 0493 X-F

Na lidové motivy napsal, vybral a sestavil
dr. **Josef Jančář, CSc.**
Scénická hudba
Lubomír Málek
a dr. **Horymír Sušil**

1. strana

Uceká zajíc po poli. Lidová
Zpívá Petr Borovička

VENCLÍČEK A DRAK

Vypravuje Gabriela Vránová

O STRAŠIDELNÉM MLÝNĚ

Vypravuje Alois Švehlík

Javorové husle. Lidová

Zpívá Lubomír Málek

ANIČKA A SKŘÍTEK

Vypravuje Gabriela Vránová

BEZSTAROSTNÝ ZEMAN

Vypravuje Petr Haničinec

JAK KOVÁŘ POZNAL BÍDU

Vypravuje Antonín Švehlík

2. strana

Ani sem si nemyslela. Lidová

Zpívá Jitka Málková

O PYŠNÉ PRINCEZNĚ

Vypravuje Gabriela Vránová

Kebych mala, kebych. Lidová

Zpívá Marie Zálešáková

O BÍLÉM HADOVI

Vypravuje Alois Švehlík

ČAROVNÝ PRSTEN

Vypravuje Petr Haničinec

O DRNKAVÉ PALIČCE

Vypravuje Gabriela Vránová

U potoka, u voděnky. Lidová

Zpívá dětský sbor Olšavěnka

ZVÍŘÁTKA NA VANDRU

Vypravuje Alois Švehlík

Na tej lúce zelenej. Lidová

Zpívá dívčí sbor Olšava

Pohádky všech národů vyprávějí o veliké moci lásky, která nezná překážek, chválí spravedlivé a naplňují odvahou odstrkované a přehlížené. Ještě do konce 19. století byly pohádky i pro dospělé zdrojem napětí a dojetí z vítězství dobra nad zlem. Dobrý vypravěč byl ctěn stejně jako dnes dobrý spisovatel. Různá vyprávění: pověsti, povídání ze života a o životě, i pohádky, v nichž se hrdinové nebojí ve dne ani v noci, čarodějů ani králů, byly významnou součástí duchovního života lidu už od dávné minulosti.

Studium pohádek ukazuje, že jsou více než jiné folklorní projevy jaksí mezinárodní. Z tématické mnohostvornosti pohádek můžeme usuzovat na vrstvení jejich prvků ve velkém časovém i územním prostoru. Výstižně to vyjádřil Jan Werich když řekl, že „pohádky jsou jako řetěz. Obepínají svět a spojují lidi odevšad. Sůl nad zlato je přece Shakespearův Král Lear, který se prostřednictvím nějakého potulného mnicha dostal až na Slovensko, kde ho našla Božena Němcová. Děj se změnil, zápletka je jiná, ale postavy zůstaly“. Jinak tomu není ani u pohádky o hledání bídy, jež je jedním z příběhů Odysseových cest. Kompoziční vypravěčské principy, jimiž pohádkáři vyslovují lidovou moudrost a obecně platné mravní zásady, jsou si všude podobné. Národní nebo regionální kolorit dávají pohádce jazykové nářeční prostředky a zmínky z historie kraje a jeho životních a obyčejových zvláštností.

Také v pohádkách ze Slovácka, z národopisného regionu na jihovýchodní Moravě, se objevují pohádky, jejichž základní osnovu jako bychom už znali z jiných podání, ale které obsahují projevy malebnosti

nářečního vyjadřování i méně známé stylistické a kompoziční prvky.

V minulosti se vyprávělo za dlouhých zimních večerů a nedělních odpolední. Děti poslouchaly dospěle a když samy dospěly, dál vyprávěly svým dětem, co se naučily. Tak se přenášela pohádka z pokolení na pokolení. Jistě i dnes by se měla pohádka vyprávět nahlas, pro sebe i pro druhé, ale dnešní životní rytmus způsobuje, že pohádky vnímáme především z knih, rozhlasu, filmu a televize. Živé vyprávění v prostředí života dnešní rodiny snad nahrazují gramofonové desky a magnetofonové kazety.

Vybrané pohádky ze Slovácka byly spolu s mnoha dalšími vyprávěními zapsány v průběhu necelého století. Jsou uloženy v archívech národopisných institucí a jenom část z tohoto množství může být publikována. Pohádky vybrané pro tuto gramofonovou desku tvoří jednak „kouzelné“ pohádky, které jsou poetickou a fantastickou metaforou života, jednak „realistické“, které různě hyperbolizují reálné životní situace, děje i jejich aktéry. Zdá se, že na Slovácku je více pohádek „realistických“ s humornými podtexty, jejichž poetika však prozrazuje básnivou invenci prostředí, z něhož vyšly.

Jde o drobné útvary, nerozvedené do epické šíře, a jejich regionální příslušnost podtrhuje hudba s ukolébavkami a dětskými písněmi z Uherskobrodského, jimiž jsou jednotlivé texty odděleny. Připravili je členové cimbálové muziky souboru Olšava: primáš Luboš Málek a dr. Horymír Sušil s muzikou a dětským sborem Olšavy.

Lidové písně upravili Lubomír Málek a Horymír Sušil

Cimbálová muzika Olšava

Horymír Sušil — cimbál

Primáš Lubomír Málek

Režie Jiří Šrámek

Hudební režie Jaroslav Krček

Zvuk, střih a mixáž Jiří Bartoš

Nahráno 23. března 1983

v pražském studiu Lucerna (slovo)

a 15. — 16. dubna 1983

v Lidové škole umění v Uherském Brodě (hudba)

Sleeve-note © Josef Jančář 1984
Cover design © Jitka Pavlíková 1984
Illustration © Kornelie Němečková 1984
Odpovědný redaktor obalu Jana Řehořová

Josef Jančář